

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/86/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815202863
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815202863.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudkýň Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovvej vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom N. práce, sociálnych vecí a rodiny H., dieťa rodičov: O. Z. P., bytom H., R. XXX/X, zastúpenej D. L. A., advokátom so sídlom H., T. X,X a C. P., bytom U., E. XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného a návrhu otca na zníženie výživného, na odvolanie matky a otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 15. mája 2015, č. k. 13P/14/2015-94, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. I. zo sumy 150 Eur mesačne na sumu 190 Eur mesačne s účinnosťou od 01.02.2015 s tým, že toto výživné je otec povinný platiť k rukám matky dieťaťa vždy do posledného dňa v mesiaci, ktorý predchádza mesiacu, za ktoré sa výživné poskytuje. Dlh otca na zameškanom výživnom ma maloletého I. za obdobie od 01.02.2015 do 31.05.2014 vo výške 160 Eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 10 Eur mesačne spolu s bežným výživným k rukám matky s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť až do úplného zaplatenia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Návrh otca na zníženie výživného zamietol. Súd schválil rodičovskú dohodu o úprave styku otca s mal. tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. I. počas bežného roka podľa vzájomnej dohody rodičov a každý rok 24.12 v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod. a každý rok 27.12 v čase od 10.00 hod. do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý rok v mesiaci august od 16.08. od 9.00 hod. do 30.08. do 20.00 hod. s tým, že matka je povinná dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a stretnutie s otcom umožniť. Týmto súd zmenil v časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca na maloletého I. a úpravy styku otca s maloletým rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 23.07.2012, č.k. 15P/42/2012-82. Zároveň súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvého stupňa odôvodnil s poukazom na ust. § 62 ods. 1,2,4,5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 3 Zákona o rodine a výsledkami vykonaného dokazovania, keď mal preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca na maloletého pred takmer 3 rokmi došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov ako na strane rodičov, tak aj maloletého. Mal. I. narástol, od 01.09.2015 bude v 5. ročníku ZŠ, s čím nepochybne došlo k nárastu jeho potrieb - strava, oblečenie, hygienické potreby, školské potreby, ale aj iné kultúrne a spoločenské potreby- výlety, krúžky, škola v prírode. K zmene pomerov došlo aj u matky maloletého, ktorej od poslednej úpravy výživného výrazne klesol príjem z pôvodnej sumy 597,17 eur na súčasnú sumu 273, 76 eur, pričom ju tvorí rodičovský príspevok a rodinné prídavky na tri deti. Matke pribudli dve ďalšie vyživovacie povinnosti,

a to na mal. R., narodenú v roku 2014 a na mal. L., narodeného v roku 2012. Spláca hypotéky za byt, v ktorom v súčasnosti žije s mal. deťmi a za dom, ktorý stavali spoločne s otcom mal. dieťaťa, pričom na výdavkoch matky sa podieľa jej priateľ, ktorý je otcom dvoch jej ďalších detí, ku ktorým si riadne plní vyživovaciu povinnosť. Zárobok otca stúpol od poslednej úpravy zo sumy 470 eur na sumu 602,89 eur. Žije v spoločnej domácnosti s partnerkou, ktorá má v starostlivosti tri mal. deti a mala by sa taktiež podieľať na nákladoch spoločnej domácnosti. Výdavky otca sú približne rovnaké, keď spláca hypotéku vo výške 81,15 eur a pôžičku 55 eur, výdavky na bývanie sú obdobné, ako aj výdavky na drevo. Súd nezohľadnil výdavok v sume 42 eur mesačne na cigarety otca, keď podľa tvrdenia otca túto sumu hradí priateľka otca, hoci by sa mohla v tejto sume podieľať na spoločných výdavkoch na bývanie. Aj z uvedeného dôvodu považoval súd návrh matky na zvýšenie výživného za dôvodný. Poukázal na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, v zmysle ktorého výdavky na cigarety a výdavky otca na rekonštrukciu domu, ktorý nie je v jeho vlastníctve, považoval súd za výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Berúc v úvahu čiastočne odôvodnené náklady otca súvisiace s bývaním, ako aj zohľadniac úmrtie jeho tety v januári 2015, žijúcou s ním v spoločnej domácnosti, s čím mal otec zvýšené výdavky, súd otcovi zvýšil výživné na mal. I. od 01.02.2015 na sumu 190 eur mesačne. Súd zohľadnil aj to, že matke mal. Dieťaťa bolo materské za mesiac december 2014 vyplatené v mesiaci január 2015. Takto zvýšené výživné súd považoval za zodpovedajúce potrebám mal. dieťaťa, ako aj schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Nakoľko súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené zákonné predpoklady na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na mal., z rovnakých dôvodov dospel k záveru, že nie je dôvodný súčasný návrh otca na zníženie výživného na mal., ktorý zamietol. Súd rozhodol o zameškanom výživnom za obdobie od 01.02.2015 do 31.05.2015, ktoré vyčíslil v sume 160 eur (4 mesiace po 40 eur /190 eur-150 eur/) a umožnil ho splácať otcovi po 10 eur mesačne, keď s výškou splátok súhlasila aj matka dieťaťa. Taktiež súd schválil rodičovskú dohodu o zmene úpravy styku otca s mal., keďže bola v záujme mal. dieťaťa. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podali včas obaja rodičia mal. dieťaťa.

Matka mal. I. sa domáhala zmeny rozsudku vo výroku o zvýšení výživného tak, že výživné bude otcovi mal. dieťaťa zvýšené v zmysle jej návrhu, teda na sumu 200 eur mesačne s účinnosťou od 01.01.2015 s tým, že súhlasí so splácaním zameškaného výživného v sume 10 eur mesačne spolu s bežným výživným. Namietala, že vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa absentuje výrok o zamietnutí zvyšnej časti jej návrhu a v odôvodnení rozsudku absentuje uvedenie dôvodov, prečo súd jej návrhu nevyhovel v celom rozsahu, teda v sume 200 eur, ako aj v účinnosti od 01.01.2015. Ona pred súdom riadne uviedla dôvody, pre ktoré žiada zvýšiť výživné od 01.01.2015, teda mesiac pred podaním návrhu. Súd argumentoval tým, že u otca došlo v januári 2015 k úmrtiu tety, s ktorou žili v spoločnej domácnosti a objektívnym zvýšením výdavkov s tým súvisiacich, pričom nevykonal na to žiadne dokazovanie. Ak mal otec aj s pohrebom tety zvýšené náklady, mohol si tieto uplatniť v dedičskom konaní. Pokiaľ súd v tejto časti argumentoval, že v mesiaci január 2015 jej bola vyplatená materská za december 2014, uviedla, že k zmene pomerov došlo už oveľa skôr a pokles jej príjmu bol len jedným z dôvodov na podanie návrhu. Za situácie, že otcovi súd nezohľadnil výdavky na cigarety za nevyhnutné, minimálne v sume 42 eur malo dôjsť k nárastu výživného na maloletého. V konaní spochybnila aj otcove výdavky na drevo v sume 70 eur za mesiac, čo je 840 eur ročne, čo považuje za nadhodnotenú sumu a otcom dieťaťa nijako zdokladovaný výdavok. Jej na živobytie s deťmi zostane podstatne nižšia suma ako otcovi, a preto aj 10 eur na výživu je pre ňu potrebných, keď môže mal. za ne kúpiť jogurty alebo zaplatiť školský výlet. Otec nad rámec určeného výživného mal. nijakým spôsobom neprispel. Dodala, že otec je zdravý a nič mu nebráni dosahovať aj vyšší príjem.

Otec mal. dieťaťa sa podaným odvolaním domáhal zmeny rozsudku vo výroku o zamietnutí jeho návrhu na zníženie výživného tak, že súd mu zníži vyživovaciu povinnosť na mal. I. zo sumy 150 eur mesačne na sumu 75 eur mesačne s účinnosťou od 01.07.2015. Uviedol, že príjem matky, po príspevení výživným aj na ďalšie dve zo strany ich otca v sume po 150 eur je viac ako 723 eur, a nie 207 eur ako uvádza. Namietal, že matka ani raz od rozvodu nezdokladovala výdavky na mal. na mesiac, hoci ju o to žiadal a pokiaľ v konaní predložila doklad o výdavkoch na lieky, nie je zrejmé, pre ktoré z detí lieky zakupovala. Výdavky na pohreb ohľadne jeho tety si nemohol uplatniť v dedičskom konaní, keďže táto nezanechala žiadny majetok a on nie je jej priamy príbuzný, pričom podľa predloženého dokladu tieto predstavujú sumu 481,25 eur. Výdavky na cigarety nemá, keďže ich dostáva. Výdavky na drevo nikto v konaní

nespochybnil, pričom za plyn platia všeobecne ľudia ešte viac v svojich domácnostiach. Jemu príjem stúpol každý rok iba o 3%, ktoré sa vzťahujú len na základnú mzdu, nie na príplatky, pričom jeho mzda je správne v sume 570 eur, nakoľko je z nej potrebné odrátať mesačnú zrážku v priemerne 30 eur na stravu. Matka mal. ho nikdy nežiadala o finančnú výpomoc, iba v decembri 2014, pričom mal záujem jej dať peniaze po výplate v januári, avšak všetky peniaze minul na pohreb tety a ešte si aj požičal. Nemá možnosť a čas si privyrábať, keďže musí prerábať dom, v ktorom býva s partnerkou v nájme, aby dosiahol aspoň štandard bývania. Dodal, že najväčším argumentom pre zníženie výživného na mal. je skutočnosť, že jeho partnerka s ním čaká dieťa, o čom dodatočne predložil potvrdenie, pričom pre dieťa bude potrebné kompletne nakúpiť všetky veci.

K podanému odvolaniu otca mal. dieťaťa sa písomne vyjadril opatrovník. Uviedol, že od poslednej úpravy výživného na mal. stúpili náklady a tieto sa neustále zvyšujú. Mal. je žiakom 5. ročníka ZŠ, venuje sa aktívne športu, chodí na kurz angličtiny, zvýšené výdavky má s alergiou. Zotráva na svojom stanovisku z pojednávania.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej časti, vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na mal. dieťaťa, určení nedoplatku na zročnom výživnom a vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolaním rodičov mal. dieťaťa bol napadnutý výrok rozsudku okresného súdu o zvýšení vyživovacej povinnosti otca na mal. I., s tým súvisiaci výrok o nedoplatku na zročnom výživnom a výrok o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného, preto odvolací súd preskúmaval iba túto odvolaním napadnutú časť rozsudku a vo výroku o schválení rodičovskej dohody o úprave styku je rozsudok súdu prvého stupňa právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

Uspokojovanie základných potrieb dieťaťa, ale aj iných potrieb nevyhnutných pre jeho telesný a duševný rozvoj si vyžaduje náklady, ktoré má predovšetkým pokryť výživné od rodičov. Výživné má byť také, aby z neho mohli byť uhrádzané potreby dieťaťa súvisiace s jeho zdravotným stavom, výchovou, záujmami a vzdelávaním. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Miera uspokojovania potrieb dieťaťa je limitovaná schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi jeho rodičov.

Základnými kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 veta prvá Zákona o rodine) s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Povinnosť vyživovať dieťa patrí medzi základné povinnosti rodičov. Pri určení jej rozsahu sa teda vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča a prihliada sa aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností /či už na strane oprávneného alebo povinného/, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v danej veci riadne zistil skutkový stav vo veci, a pri rozhodovaní o návrhoch na zvýšenie a zníženie výživného postupoval dôsledne podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pričom aj odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd považuje za dostatočné.

Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca na mal. I. došlo k zmene pomerov, a to predovšetkým u mal., ktorý v čase poslednej úpravy výživného v roku 2012 navštevoval 2. triedu ZŠ, v súčasnosti (v šk. roku 2015/2016) je žiakom 5. ročníka základnej školy, teda nepochybne u neho došlo k nárastu potrieb nielen zvýšením veku, ale predovšetkým návštevou 2. stupňa základnej školy, zvýšili sa jeho výdavky v súvislosti so športom

(plávanie, karate, turistika), ako aj v súvislosti so starostlivosťou o zdravie, keď trpí alergiou. Aj u matky maloletého došlo k zmene pomerov, keď v čase posledného rozhodovania o výživnom bola matka zamestnaná a dosahovala zárobok 597,17 eur, nemala ďalšie vyživovacie povinnosti. V súčasnosti má matka dve ďalšie vyživovacie povinnosti k deťom, narodeným v roku 2012 a 2014, na ktoré ich otec riadne prispieva na výživu, je na materskej dovolenke a jej príjem je v sume 203,20 eur rodičovský príspevok a 70,56 eur prídavky na tri deti. S mal. deťmi býva matka v 2-izbovom byte, na ktorý spláca hypotéku.

Pomery otca maloletého I. od posledného rozhodovania o výživnom sa taktiež zmenili, keď otec v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia dosahoval priemerný zárobok asi 473 Eur a v súčasnosti jeho príjem je v sume 602,89 eur, do ktorého priemerného zárobku súd správne zarátal aj sumu, ktorú otec uvádza ako výdavok na stravu - v priemere 30 eur/mesiac. Otec v súčasnosti žije s priateľkou a jej tromi deťmi, na ktoré ich otcovia prispievajú na výživu, v dome svojho otca, do ktorého z dôvodu nevyhnutnej renovácie, potrebnej na dôstojné bývanie, investuje finančné prostriedky, hradí všetky náklady s bývaním, zabezpečuje drevo na zimu. Priateľka otca má príjem vo výške minimálnej mzdy a vzhľadom k jej trom vyživovacím povinnostiam sa nepodieľa na nákladoch na bývanie. Stará sa o domácnosť, varí.

Vzhľadom na výraznú zmenu pomerov rodičov, po zvážení všetkých skutočností s tým súvisiacich, akceptujúc aj potreby maloletého dieťaťa, ktoré v súčasnosti už navštevuje 5. triedu základnej školy, považoval aj odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť na 190 Eur mesačne od 01.02.2015 za vecne správne, keď túto výšku zvýšeného výživného odvolací súd považoval za zodpovedajúcu aj pomerom otca. Súd prvého stupňa správne zohľadnil aj okolnosti na strane otca a výživné určil späťne od 01.02.2015, a nie od 01.01.2015 ako požadovala matka dieťaťa, (keď návrh matky bol podaný 25.02.2015), keďže na ďalšie spätné zvýšenie výživného ani odvolací súd v zmysle ust. § 77 ods. 1 posledná veta Zákona o rodine nevzhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa. Výška zvýšeného výživného v danom prípade podľa názoru odvolacieho súdu teda zodpovedá pomerom otca mal. I. a preto ani nemohlo byť akceptované jeho odvolanie. Po zaplatení zvýšeného výživného otcovi dieťaťa zostane dostatok finančných prostriedkov na krytie jeho základných životných potrieb. Okolnosti, ktoré by odôvodňovali zníženie výživného, sú súčasne v protiklade s okolnosťami svedčiacimi v prospech jeho zvýšenia, a ponechanie uvedenej výšky výživného je tak správne aj z tohto dôvodu.

Pokiaľ otec mal. v odvolaní poukazuje na tú skutočnosť, že s priateľkou čaká dieťa a bude mať výdavky v súvislosti s nákupom nevyhnutného vybavenia pre toto dieťa, odvolací súd uvádza, že pri preskúmaní rozhodnutia súdu prvého stupňa nemôže prihliadať na skutočnosti, resp. zmenu pomerov, ktorá nastane v budúcnosti. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodný stav (skutočnosti) v čase vyhlásenie rozhodnutia.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu prvého stupňa v napadnutej časti, vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti otca, nedoplatku na zameškanom výživnom, ktoré bolo určené správne, ako aj vo výroku o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Záverom odvolací súd uvádza, že nesprávna je námietka matky mal. dieťaťa, že súd pochybil, pokiaľ vo zvyšku jej návrh na zvýšenie výživného nezamietol, keďže takýto výrok v konaniach, ktoré môžu začať aj bez návrhu, ako je tomu v tomto prípade, nie je dôvodné uvádzať, keďže je nadbytočný.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 O.s.p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu, keďže ide o konanie, ktoré za splnenia zákonných predpokladov mohlo začať aj bez návrhu.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.